

Protokoll for elektronisk saksbehandling i sak 31/20

Uttalelse – Helipads ved sykehusene vil redde liv

7. desember 2020 fikk rådets medlemmer utsendt en e-post med forslag til uttalelse angående etablering av helipads ved sykehusene.

Frist for å ha avlevert stemme ble satt til 11. desember 2020.

Ved fristens utløp hadde alle 7 medlemskommuner avgitt sin stemme, og følgende enstemmige vedtak ble fattet:

Vest-Finnmark Rådet er en allianse mellom de 7 kommunene Alta, Hammerfest, Hasvik, Loppa, Måsøy, Nordkapp og Porsanger. Samlet har regionen en befolkning på ca. 42.500 innbyggere, noe som utgjør 55 % av det totale folketallet i Finnmark. Medlemskommunene har sterkt fokus på samfunns- og næringsutvikling, og rådet har derfor valgt å innta rollen som en aktiv medspiller i utviklingen i regionen.

Finnmark og Nord-Norge er et stort og langstrakt geografisk område, med røft klima og spredt bosetting langs kysten og på innlandet. Som følge av dette er det behov for at all beredskapsmessig infrastruktur må fungere optimalt og tidsbesparende. Lange avstander gir økt responstid ved utrykning, og transporttiden til sykehus «spiser» en stor andel av det medisinske «prognosevinduet» for pasienten. Det samme gjelder flere andre landsdeler.

Det er med bekymring at vi har fulgt den siste tids debatt omkring manglende tilrettelegging av helikopterlandingsplasser (helipads) ved sykehusene som ivaretar akuttfunksjoner, også ved nye sykehus som er under bygging, og den tilknyttede problematikken med «downwind» på eksisterende helipads ved innfasingen av de nye SAR Queen redningshelikopterne.

Vest-Finnmark Rådet har i sak 31/20 vedtatt følgende uttalelse i sakens anledning:

«Fra 1. september 2020 begynte Forsvaret å fase inn de nye redningshelikoptrene, SAR Queen, til erstatning for Sea King, som har vært i tjeneste siden mai 1973. I 2021 vil de nye helikoptrene bli satt inn i redningstjenesten fra Banak flystasjon i Porsanger i Vest-Finnmark. Redningshelikoptrene er en del av Statens luftambulansetjeneste, og utgjør en betydelig akuttmedisinsk kompetanse, på linje med ambulanshelikoptrene. I tillegg utgjør de en redningsressurs, med mulighet for rask adkomst til redningsoppdrag både til havs, i innsjøer, på land og i ellers utilgjengelige fjell- og videområder.

SAR Queen har både større rekkevidde, høyere flyhastighet og har mindre sårbarhet for dårlig vær enn Sea King. Aktuelle flytider er fra Banak til Kirkenes 45 minutter, til Hammerfest 20

minutter og til Tromsø 50 minutter. Redningshelikoptrene har 15 minutters beredskapstid, med nye hangarer tilpasset dette, slik at alt personellet er på vakt i samme bygg som helikopteret.

For å sikre raskest mulig transport, og færrest mulige omlastinger, bør den syke eller skadde kunne flys direkte fra hentested til det aktuelle sykehuset. Dette betinger helikopterlandsplass (helipad) på, eller direkte ved, sykehuset. Den første livreddende behandlingen gis ofte ved lokalsykehus, for stabiliserende behandling av pasienten før videre transport.

Ifølge virksomhetsdata fra Universitetssykehuset i Nord-Norge vil en helipad ved sykehuset gi gjennomsnittlig spart transporttid på 45 minutter, sammenlignet med hvis helikopteret alternativt må lande på en flyplass, for frakting derfra med ambulansebil til sykehuset. I tillegg til tidstapet, innebærer også selve omlastingen en økt risiko for medisinske komplikasjoner for tidskritisk syke eller skadde pasienter. Svært få medisinske tiltak kan vise til en tilsvarende tidsgevinst som det vil gi at helikopteret flyr pasienten direkte til sykehuset.

Lokalt i Vest-Finnmark har nåværende Hammerfest sykehus ikke helipad, og redningshelikopteret må lande på flyplassen. Statistikk fra redningshelikopterbasene viser at transporterte pasienter gjennomgående har behov for rask hjelp, der tidsfaktoren svært ofte spiller en avgjørende rolle for pasientens liv og helse. Heller ikke ved nye Hammerfest sykehus, som er under bygging, er det lagt opp til etablering av en helipad.

I dag er aktiviteten til redningshelikopterene et «spleiselag», der Justis- og beredskapsdepartementet eier materiellet og finansierer driften, Forsvarsdepartementet er operatør med ansvaret for bemanning av personell mens helseforetakene har ansvaret for helipads i tilknytning til sykehusene. Ulike prioriteringer i helseforetakene medfører forskjeller i etableringer av helipads, noe som i siste instans medfører mulighet for forskjellsbehandling av pasientene i de ulike landsdelene.

Vest-Finnmark Rådet anmoder derfor om at staten må overta ansvaret for byggingen/tilpasninger, finansiering og drift av helipads, slik at de nye redningshelikoptrene SAR Queen kan lande ved alle landets sykehus med akuttavdelinger. Vest-Finnmark Rådet anmoder også om at Helse Nord HF instrueres til å iverksette prosjektering av helipad i tilknytning til byggingen av nye Hammerfest sykehus.

Planlegging og prosjektering av helipads bør gjøres i partssammensatte arbeidsgrupper i den enkelte region, dette for å sikre nødvendig kompetanse og forankring. For Vest-Finnmarks del anbefaler vi å etablere en arbeidsgruppe med deltakere fra Finnmarkssykehuset HF, forswarets 330 skvadron avdeling Banak, Luftambulansetjenesten HF og Hammerfest kommune, for å utrede best egnet landingsplass i umiddelbar nærhet til sykehuset. Dette arbeidet bør igangsettes raskt, slik at landingsplassen kan være etablert når det nye sykehuset tas i bruk i 2024/2025.»